

ROMEO IR DŽULJETA

VEIKĖJAI

ESKALAS – Veronos kunigaikštis¹
PARIS – jaunas didikas, kunigaikščio gentainis
MONTEKIS ir KAPULETIS – dviejų besivaidijančių šeimų galvos
DĖDĖ KAPULETIS
ROMEO – Montekių sūnus
MERKUCIJUS – kunigaikščio gentainis, Romeo draugas
BENVOLIJUS – Montekio sūnėnas, Romeo draugas
TEBALDAS – sinjoros Kapuleti sūnėnas
FRA LORENCAS ir FRA DŽOVANIS – vienuoliai pranciškonai
BALDASARAS – Romeo tarnas
SAMSONAS ir GREGORIJUS – Kapulečių tarnai
PJETRAS – Džuljetos auklės tarnas
ABRAMAS – Montekių tarnas
VAISTININKAS
TRYŠ MUZIKANTAI
CHORAS
PARIO PAŽAS
KARININKAS
SINJORA MONTEKI – Montekio žmona
SINJORA KAPULETI – Kapulečio žmona
DŽULJETA – Kapulečių duktė
DŽULJETOS AUKLĖ

Veronos miestiečiai, abiejų šeimų giminės, kaukininkai, sargybiniai, sargai, tarnai

Veiksmas vyksta Veronoje, vėliau Mantujoje.

[...]

ANTRAS VEIKSMAS

[...]

II scena

*Kapulečių sodas
Jeina Romeo*

ROMEO

Tas juokiasi iš svetimo žaizdos,
Kas sužeistas nebuvo niekad.

---

¹ Šis vardas pasidarytas iš Šekspyro pirmtakų minimo Bartalomėjo dela Skalos, XIV a. Pradžios Veronos valdovo.

Viršuj, lange, pasirodo Džuljeta

Tyliau! Kas per šviesa lange plevena?
Tai saulė rytmetinė, tai Džuljeta!
Skaisčioji saule, patekėk greičiau,
Greičiau užmušk mėnulį pavydūną,
Kuris išbalęs žiūri į tave,
Į savo gražiaveidę vaidilutę,
Ir rūstauja, kad tu užtemdei jį.
O, netarnauk mėnuliui pavydžiajam,
Pablyškusį jo rūbą nusimesk,
Vien juokdarius paliki žalią spalvą.
Brangioji mano! Mano mylimoji!
O, kad jinai žinotų!..
Prabilo, bet jos žodžių negirdėt...
Ar tai svarbu? Ji šneka akimis,
Ir aš į jūjų kalbą atsakysiu.
Koksai aš kvailas! Žodžiai jos – ne man.
Ji kalbasi su dviem žvaigždėm auksinėm,
Kurios nukopti nuo dangaus panūdo
Ir prašo nuolankiai akis Džuljetos
Mėlynėj pabudėt. O, jeigu jos
Apsimainytų vietom su žvaigždėm!
Nuo jų tviskėjimo išblėstų žvaigždės
Lyg ryto saulėj žiburys... Jos akys
Užlietų naktį spindesiu saulėtu,
Ir paukščiai atsibudę sučiulbėtų,
Manydami, kad aušta jau diena.
Štai rymo ji, ranka parėmus veidą.
Aš geisčiau būti pirštine jos rankos,
Kad veidą jos galėčiau palytėt!

DŽULJETA

O vargas man!

ROMEO

Jinai kažką pasakė.
Prabilk, prabilk, o angele skaistus!
Tu sušvitai viršum manęs tamsoj
Tarsi dangaus pasiuntinys sparnuotas,
Kuris ūmai iš debesų tingiųjų
Erdvių platybėn išneria – ir žmonės
Juo gėrisi nustėrusiom akim
Ir žvelgia aukštumon užvertę galvas.

DŽULJETA

Romeo! O, kodėl gi tu Romeo?
Išsižadėk tėvų, rask kitą vardą
Arba, jei to nenori padaryt,
Prisiek mane mylėti amžinai,

ROMEO

Sparnuota meilė atnešė mane:
Jos nesustabdo sienos akmeninės;
Ji viskam pasiryžus visada
Ir tavo giminių jinau nebijo.

DŽULJETA

Tave jie nužudys, čionai pamatę.

ROMEO

Deja, brangioji, tavo žvilgsnis man
Už dvidešimt kardų pavojingesnis.
Meiliai pasižiūrėk, – ir lyg šarvais
Aš jau apsaugotas nuo jų keršto.

DŽULJETA

Kad tik nepastebėtų jie tavęs!

ROMEO

Nakties skraiste nuo jų aš prisidengsiu.
Bet jeigu tu manęs visai nemyli,
Kur kas lengviau man bus nuo jų rūstybės
Numirti vietoj, negu šiam pasauly
Be tavo meilės merdėti gyvam.

DŽULJETA

Kas atvedė tave į sodą?

ROMEO

Meilė;

Tai ji parodė kelią man čionai;
Ji davė ryžtą man, aš jai – akis.
Nesu jūreivis, bet jei nuo manęs
Tu būtumei už marių tolimų,
Dėl tokio lobio leisčiau vandenynan.

DŽULJETA

Man dengia veidą kaukė tamsumos,
Kitaip – matytum, kaip raustu iš gėdos,
Jog mano kalbą šiąnakt nugirdai.
Norėčiau išlaikyt orumą savo,
Atšaukti tai, ką pasakiau... Vėlu.
Šalin gudrybės! Ar mane tu myli?
O, aš žinau, tu atsakysi „taip“,
Ir aš tavim tikėsiu. Neprisiek,
Kad neapgautumei manęs netyčia.
Iš meilės priesaikų ne veltui juokias
Jupiteris. O mielasai Romeo!
Sakyk, mane tu myli, iš tiesų?
Jei tu galvoji, kad per daug lengvai
Tau pasiduodu, – aš surauksiu kaktą,

Ožiuotis imsiu ir kartoti „ne“ –
Ir tuo būdu maldaut tave priversiu,
Nors ir kažin kaip būtų man koktu.
Brangus Monteki, aš per daug jausminga
Ir gal atrodo vėjavaikė tau?
Bet patikėk, taurusis kavalieriaus,
Esu aš daug rimtesnė negu tos,
Kurios taip moka šventuoles vaidinti.
Nenoriu slėpti: būčiau aš drovesnė,
Jei balso mano mylinčios širdies
Nebūtumei nugirdęs netikėtai.
Atleisk ir nemanyk, kad mano meilė,
Kurią naktis tau atskleidė tamsioji.
Yra tik lengvapėdiška aistra.

ROMEO

Brangioji, tau aš mėnuliu prisiekiu,
Kuris medžius nudažė sidabru...

DŽULJETA

O, mėnuo keičia nuolat savo veidą,
Jisai nepastovus, juo neprisiek,
Kad panašiai nebūtų atmaininga
Ir tavo meilė.

ROMEO   Kuo gi man prisiekti?

DŽULJETA

šime pasauly niekuo neprisiek –
Arba prisiek, jei nori, savimi,
Pačia brangiausia iš visų gėrybių, –
Ir aš tavim tikėsiu lyg dievu.

ROMEO

O, jeigu meilė, plazdanti širdy...

DŽULJETA

Nereikia, aš tikiu. Nors tu man mielas, –
Bijau aš mūsų sandoros naktinės.
Per daug jinai ūmi, per daug greita,
Per daug ji panaši į žaibo liepsną,
Kuri užgęsta danguje anksčiau,
Negu suspėjai šūktelėti: „Žaibas!“
Labanaktis! Labanakt, mylimasis!
Lai mūsų meilės pumpuras švelnus
Nuo vasaros gaivinančio dvelkimo
Rytoj pražysta žiedu stebuklingu.
Labanaktis! Linkiu saldžių sapnų,
Kuriais pati dabar aš gyvenu.

ROMEO

Nejau taip greit paliksi mane vieną?

DŽULJETA

Ko iš manęs tu trokšti dar šiandieną?

ROMEO

Prisiek ir tu būt man ištikima.

DŽULJETA

Tau priesaiką daviau aš neprašyta,
Ir gaila man, kad atsitiko taip.

ROMEO

Tu atsiimt ją nori? Kam, brangioji?

DŽULJETA

Kad vėl galėčiau tau ją dovanot.
Bet kvaila geisti to, kas man priklauso.
Jokių ribų nežino meilė mano,
Gili tarytum vandens okeano.
Kad ir kažin kaip būčiau tau dosni, –
Širdis manoji neišseks kaip jūra.

Už scenos girdėti Auklės balsas

Mane jau šaukia. – Eik, brangus Monteki. –
Tuoj, aukle, tuoj! – Sudie. Mane mylėki.
Ne, lukterėk. Aš grįšiu dar čionai.
(*Išeina*)

ROMEO

Palaiminta, palaiminta naktie!
Gal visa tai tik sapnas apgaulingas,
Tiktai nakties regėjimas žavus?

Lange vėl pasirodo Džuljeta

DŽULJETA

Romeo, dar žodelis – ir sudie.
Brangusis, jei troškimai tavo skautūs,
Jei mano vyru tapti tu geidi,
Pranešk rytoj (aš tau atsiųsiu žmogų),
Kada ir kur norėtum susituokti,
Ir aš tuomet visas gėrybes savo
Sudėsiu paklusniai prie tavo kojų
Ir eisiu ten, kur įsakysi tu.

AUKLĖ (*už scenos*) Sinjora!

ROMEO

Devintą.

DŽULJETA

Gerai, aš savo pažadą tesėsiu.
Lig rytmečio dar liko visas amžius!..
Aš užmiršau, kam pašaukiau tave.

ROMEO

Leisk man čia pastovėt, kol prisiminsi.

DŽULJETA

Kad prieš mane stovėtum amžinai,
Aš stengsiuosi neprisiminti niekad,
Galvosiu tik, kaip gera mums drauge.

ROMEO

Kad tu neprisimintum, aš stovėsiu,
Galvodamas, kaip gera su tavim.

DŽULJETA

Beveik visai išaušo. Laikas skirtis.
Bet aš tave norėčiau prilaikyt
Tarsi paukščiuką pririštą: mergaitė
Išdykėlė paleidžia jį nuo delno
Lyg kalinį, grandinėm surakintą,
Ir, laisvės pavydėdama jam, vargšui,
Tuojau vėl traukia už šilkinio siūlo
Sparnuotą numylėtinį atgal.

ROMEO

Norėčiau būt tavuoju paukšteliu.

DŽULJETA

O, kad taip būtų! Ne, nereikia: aš
Tave beglamonėdama pasmaugčiau.
Labanaktis! Aš tol labos nakties
Linkėčiau tau, kol saulė sušvytės!
(*Pasitraukia*)

ROMEO

Palaiminti sapnai tave telydi!
Romeo laimės jums, sapnai, pavydi! –
Einu pasikalbėt su vienuoliu, –
Maldausiu jo pagalbos kiek galiu.
(*Išeina*)

III scena

Fra Lorenzo celė

Jeina fra Lorenčas su pintine

FRA LORENCAS

Ruožais raudonais debesys nušvito;
Juoda naktis nuo pilkaakio ryto
Lyg pasigėrus bėga – ir iš lėto
Diena atrieda vežimu saulėtu.
Kol spindinti linksmi dangaus akis
Nakties rasotos miglą išblaškys,
Pintinę savo prisirinkt turiau
Vaistažolių ir raugių įvairių,
Kurios tiktai gyvybę žemėj semia
Ir mirdamos pavirsta vėl į žemę.
Gamta dosnioji prikelia iš miego
Ir puošnią gėlę, ir mažytį diegą,
Ir vis gėriu kitokiu apdalina
Kiekvieną gyvą žiedą ir žolyną.
Didi galia, galia nepaprasta,
Ir akmeniui, ir žolei suteikta!
Nėr žemėj tokio augalo nuodingo,
Kurį nuskinti būtų nenaudinga,
Nėra ir tokio žiedo įstabaus,
Kuris nuvytų mirtį nuo žmogaus.
Dorybė, pakreipta blogu keliu,
Bėdų atnešti gali didelių;
Ir atvirkščiai – blogybė kai kada
Mums padeda geriau negu malda.
Nuodai pripildo šią gėlelę trapią,
Kurios žiedai taip stebuklingai kvepia,
Jog darosi tau lengva ir saldu;
Bet ją burnon įdėk – ir mirsi tu.
Du priešingi pradai lyg du karaliai
Ir žmoguje gyvena, ir žolelėj,
Kur blogis gėrį nugali, tenai
Gyvybės pradas miršta būtinai.

Jeina Romeo

ROMEO

Laba diena, gerasis mano tėve!

FRA LORENCAS

Malonią tavo kalbą laimink dieve.
Sakyk man, kas per negandai pikti
Prižadino Romeo taip anksti?
Senatvę spaudžia rūpesčių šimtai,
Nakčia sumerkt akių neduoda jai,
Bet į sapnų auksinę karalystę
Pasineria lengvai žvitri jaunystė.
Ankstyvas atėjimas tavo rodo,

Kad poilsis saldus tau nusibodo,
Ir, atvirai pasakius, aš manau,
Kad šiandien nemiegojai tu, sūnau.

ROMEO

Taip; aš saldžiau praleidau naktį šitą.

FRA LORENCAS

Pas Rozaliną išbuvai lig ryto!..
O, Viešpatie!

ROMEO

Pas Rozaliną? Ne.

Mažai jos vardas jaudina mane.

FRA LORENCAS

Džiugi naujiena. Kurgi tu basteisi?

ROMEO

Tuoj viską pasakysiu tau, jei leisi.
Su savo priešu naktį puotavau
Ir pokylyje sužeistas buvau;
Aš jam atsimokėjau tuo pačiu
Ir apmaudo mažiausio nejaučiu.
Pagelbėk mums! Tik tavo vaistas gali
Išgydyt mudu, dvasiškas tėveli.

FRA LORENCAS

Tavos išpažinties nesupratau.
Šnekėti tiesiai patariu aš tau.

ROMEO

Gerai. Tu nori, kad aiškiau kalbėčiau?
Aš dukterį turtuolio Kapulečio
Aistringai pamilau, – jinai mane
Pamilo savo širdimi švelnia.
Palaimink mudu! Kaip ją sutikau,
Kur tas įvyko, – apie tai paskiau.
Dabar tavęs maldauju aš tik vieno –
Kad teiktumeisi mus sutuokt šiandieną.

FRA LORENCAS

Pranciškau šventas! Kas per atmaina!
Jau neberūpi tau Rozalina?
O tu ją taip mylėjai... Vien akim
Jaunimas šiandie myli – ne širdim.
O Jėzau Marja! Čia dar neseniai
Telkšojo tavo ašarų klanai,
Kurie veidais pageltusiais riedėjo
Dėl jos... Nejaugi visa tai – ant vėjo?
Žiūrėk, garai atodūsių tavų

Dar tebeplaukia dangumi melsvu,
Nuo ašarų tau veidas apsiblausęs,
Ir ligi šiolei senos mano ausys
Skundus tavuosius girdi. Kas, sakyk,
Man Rozaliną liaupsino tiek syk?
Ar ne Romeo? Aš nenumanau,
Kodėl staiga taip atšalai, sūnau.
Jei vyrai šitaip valiūkaut pradės,
Ko reikalaut iš moterų širdies?

ROMEO

Man rodos, iš tavęs ne vieną kart
Už Rozaliną gaudavau aš bart.

FRA LORENCAS

Ne, ne už ją, vaikeli, o už tai,
Kad dėlėi jos tu pernelyg siutai

ROMEO

Tu meilę man liepei užkalt į grabą...

FRA LORENCAS

Ir neieškoti širdžiai kito stabo.

ROMEO

Nebark manęs. Kaip gera ir ramu,
Kada už meilę moka švelnumu!
Ne taip mane sutikdavo anoji...

FRA LORENCAS

O, ji, matyt, per daug gerai žinojo,
Kad tavo meilė – plepalai tušti.
Bet einam, lengvabūdiškas svety;
Patenkinsiu aš tavąjį troškimą
Ir, judviejų surišdamas likimą,
Slapta mėginsiu šitokiu būdu
Išraut šaknis šeimyninių vaidų.

ROMEO

Greičiau! Skubėkim, tėve: metas eit.

FRA LORENCAS

Palauk. Kas bėga, tas suklumpa greit.

Abu išeina

[...]

V scena

Kapulečių sodas
Jeina Džuljeta

DŽULJETA

Devintą lygiai išsiunčiau aš auklę;
Po pusvalandžio grįžt jinai žadėjo.
Nejaugi niekaip jojo nesuranda?
Ne! Ji šluba... Širdies pasiuntiniais
Geriausiai mums tarnaut galėtų mintys:
Jos lekia oru dešimtsyk greičiau
Už ryto saulės spindulius, kai jie
Šešėlius veja nuo kalnų miglotų.
Ne veltui gi balandžiai lengvasparniai
Nešioja meilės deivę, ir sparnais
Yra apdovanotas Kupidonas.
Dangaus viršūnėn saulė jau užkopė;
Nuo devynių lig dvyliktos praslinko
Trys ilgos valandos, o jos nėra.
Jei būtų joj gyva ugnis jaunatvės,
Jei kraujas plaktų gyslose smarkiau,
Pakaktų man žodelį pasakyti –
Ir lėktų ji tarytum sviedinys
Pas mylimąjį mano ir atgal.
Išbalusi senatvė – vargas grynas:
Mieguista, negyva, sunki kaip švinas.

Jeina Auklė ir Pjetras

Ak, Viešpatie! Ateina pagalios!
Sakyk, kas naujo, aukle, balandėle!
Tu jį matei? Tegu išeina tarnas.

AUKLĖ

Palauk prie vartų, Pjetrai.

Pjetras išeina

DŽULJETA

Greičiau, mieloji sengalvėle mano!
O Dieve, tu nuliūdusi? Dėl ko?
Jei negerų man atnešei naujienų,
Tai nors linksmi papasakoki jas,
O jei turi linksmų žinių pranešti,
Tai kam gi rūgščiu veidu gadini
Jų muziką džiaugsmingą?

AUKLĖ

Pailsau...

Bent atsipūsti leiskit trupučiuką.
Nusilakščiau visai, net kaulus gelia!

Jisai pasakė: „Kur mamytė jūsų?“

AUKLĖ

O Viešpatie! Kokia jūs karštakošė!
Gal manote atšildyt tuo būdu
Senyvus mano kaulus? Dieve duok!
Ne! Savo reikalais pati bėgiokit.

DŽULJETA

Tikra kankynė!.. Ką Romeo sakė?

AUKLĖ

Nueit išpažinties galėsit šiandien?

DŽULJETA

Galėsiu.

AUKLĖ

Tai celėn bėkite, pas fra Lorenčą;
Ten rasit sužadėtinį: jis laukia,
Kada jo žmona tapsite. – Matai,
Koksai pašėlęs kraujas! Tuo pašoko
Ir jaunus skruostus nuplieskė ugnim.
Na, į bažnyčią drožkite. Aš bėgu
Brangiajam jūsų kopėčių ieškoti,
Kad jis lizdelin savo mylimos
Sutemus įsirepečkot galėtų.
Už jus vargstu, kiek leidžia sveikata,
Bet greit ant jūsų persiris našta.
Einu pietaut. Skubėkite į celę.

DŽULJETA

Lėkte lekiu! Sudievu, širdužėle.

Abi išeina

VI scena

Fra Lorenzo celė

Įeina fra Lorencas ir Romeo

FRA LORENCAS

Šią santuoką telaimina dangus,
Idant jai niekad metai būsimieji
Kartybės neatneštų.

ROMEO

Amen, amen!

Ką reiškia visos bėdos ir kartybės
Prieš vieną džiaugsmo mirksnį stebuklingą –

Prieš laimę ją regėti! Su malda
Tu mudviejų rankas sujunk, po to
Tegu nors žmogžudė mirtis ateina!
Aš trokštu pavadinti ją sava.

FRA LORENCAS

Džiaugsmi audringi baigiasi audringai
Ir tvykstelėję beregint užgęsta
Lyg parakas liepsnoj. Medus kvapniausias
Koktus yra mum savo saldumu
Ir atima iš karto apetitą.
Mylėk saikingai: meilei saikas dera.
Skubėti – neina niekuomet į gera.

Pasirodo Džuljeta

Štai tavo sužadėtinė. O, niekad
Tokia lengvutė koja nenutrintų
Šių akmeninių plytų amžinų!
Įsimylėjusieji gali drąsiai
Raiti užšokt ant vortinklio lakaus,
Kurs tingiai draikos vasaros ore,
Ir lėkt juo, nebijodami nukristi.
Taip, nieko nėra lengvesnio kaip tuštybė.

DŽULJETA

Globėjau mano dvasiškas, sveiki!

FRA LORENCAS

Romeo tau dėkoja už abu.

DŽULJETA

Už padėką širdingą – ačiū jam.

ROMEO

Ak, jeigu tavo sieloje, Džuljeta,
Kaip ir manoj, netelpa džiaugsmi
Ir jeigu juos skambiau išreikšti moki,
Tai savo lūpas dangiškas atverk,
Kad tavo žodžių muzika skaidri
Išlietų visą laimę begalinę,
Kurios pilni mes esame dabar.

DŽULJETA

Jausmai neieško žodžių prašmatnių
Ir puošmenom tuščiom nesidabina.
Vieni tiktai vargdieniai bėdini
Gėrybes savo suskaityt pajėgia.
Manoji meilė taip išsikerojo,
Kad pusės jos aprėpti negaliu.

FRA LORENCAS

Eime! Čia jus palikti pavojinga;
Tad su pagalba Viešpaties skubu
Sujungt į vieną kūną jus abu.

Visi išeina

TREČIAS VEIKSMAS

[...]

II scena

*Kapulečių sodas
Jeina Džuljeta*

DŽULJETA

Žirgai ugniniai, lėkite greičiau
Į Febo viešpatiją! Faetonas
Jau būtų jus nuboginęs seniai
Į vakarus³ – ir žemėn tučtuoju
Būt nusileidusi naktis miglota.
Dienos akis užmerk, naktie meilinga,
Ir savo skraistę tamsiąją užskleisk,
Kad niekas negalėtų pamatyt,
Kaip šitos rankos apkabins Romeo.
Įsimylėjusiems šviesos nereikia, –
Pačių jų grožis šviečia jiems tamsoj;
Akla naktis patinka aklai meilei.
Didingoji naktie, tyli matrona,
Ateik su savo apdarais juodais,
Išmokyk žaismo to, vardan kurio
Skaistybę atiduodame. Pridenk
Man skruostus degančius rūbu tamsiuoju,
Pakol įgaus drąsos drovusis kraujas
Ir įsitikins pats, kokia švari
Ir paprasta yra tikroji meilė.
Ateik, miela naktie, ateik, Romeo,
Kaip saulė man nušvisk, kaip pirmas sniegas
Ant juodvarnio sparnų! Ateik, naktie,
Juodake, maloni, meili naktie,
Ateik, atveski manąjį Romeo,
O kai jisai bus miręs, tu jį visą
Suskaldyk į mažytes žvaigždeles –
Ir pajaunės išsyk padangės veidas,

---

³ Senovės graikų mitologijoje Faetonas – saulės dievo Helijo ar šviesos dievo Febo Apolono sūnus. Tėvas jam kartą leidęs su saulės vežimu keliauti per dangų iš rytų į vakarus, bet Faetonas nesuvaldęs žirgų, per daug priartėjęs prie žemės ir sudeginęs visa, kas gyva. Džuljetos lūpose tai, žinoma, nekantrumo ir greičio metafora.

Ir žmonės taip pamils gražuolę naktį,
Jog skaisčią saulę garbinti nustos.
Pirkau aš meilės rūmą, bet lig šiolei
Jo nevaldau. Aš parduota kitam,
Bet jam nepriklausau. O, ši diena
Prailgo man, kaip prieš malonią šventę
Naktis prailgsta vaikui nekantruoliui,
Kai naujas drabužėlis jau pasiūtas,
Bet užsivilkti jo dar nevalia.
A, štai ir auklė! Ką ji pasakys?
Kiekvienas, kas Romeo vardą taria,
Apdovanotas iškalba dangaus.

Jeina Auklė su virvėmis

Kas nauja, aukle? Atnešei virves,
Kurių Romeo prašė?

AUKLĖ   Taigi, taigi,
Virves.
(*Numeta virves žemėn*)

DŽULJETA Ak, kas yra? Sakyk, kas naujo?
Ko tu gražai rankas?

AUKLĖ   Vaje, vaje!
Jis mirė, mirė, mirė! Kas daryti?
Mes žuvome, sinjora, mes pražuvom!
Jis mirė, jis nukautas, jo nebėr!

DŽULJETA
Ar gali būt dangus toksai beširdis?

AUKLĖ
Ne, ne dangus, brangioji, o Romeo.
Kas būt galėjęs pamanyt, kad jis...
Romeo, ak, Romeo!

DŽULJETA   Ko lyg velnias
Mane kamuoji? Nuo tokios kančios
Staugte sustaugtų pragaras patsai.
Romeo nusižudė? Atsakyk.
Ištarki „taip“ – ir vienas šitas žodis
Užmuš mane kaip žvilgsnis basilisko⁴.
Jo akys užsimerkė? Taip? Jei taip,
Tegu ir mano akys užsimerkia.
Tad atsakyk, maldauju: taip ar ne –
Ir atgaivink arba pribaik mane.

AUKLĖ

Pati, savom akim – neduok tu Dieve! –
Mačiau aš žaizdą jo narsioj krūtinėj.
Graudu žiūrėt, graudu žiūrėt! Išbalęs
Kaip pelenai; toks kruvinas, baisus...
Kraujai sukrešę... Aš net apalpau.

DŽULJETA

Plyšk, nelaimingoji širdie! Plyšk, plyšk!
Užgeskit, akys! Kam jūs reikalingos?
Šaltoji žemė prieglobsčiu tebūna
Ir man, ir jam! Apleiskit, jėgos, kūną!

AUKLĖ

Tebaldai! O Tebaldai prakilnus!
Geriausias mano drauge! Ak, Tebaldai,
Ar aš tikėjau pergyvent tave?

DŽULJETA

Iš dviejų pusių pučia ši audra.
Romeo užmuštas! Tebaldas miręs?
Aš mielojo broleño netekau
Ir mylimojo vyro? O, sugauski,
Kraupus trimite teismo paskutinio!
Kas gyvas dar, jei juodviejų nėra?

AUKLĖ

Tebaldas nužudytas, o Romeo,
Jo užmušėjas, ištremtas tiktai.

DŽULJETA

O Viešpatie! Romeo prieš Tebaldą
Pakėlė ranką?

AUKLĖ

Taip. Deja, deja!

DŽULJETA

Žavingas veidas – ir širdis gyvatės!
Drakonas pasivertęs gražuoliu!
Pikta dvasia su angeliška kauke!
Meilingai šypsantis siaubūnas! Varnas,
Romaus karvelio plunksnom pasipuošęs!
Besotis vilkas su ėriuko kailiu!
O, išgama dievaičio apdarais,
Skraiste šventuolio prisidengęs niekšas!
O, melas įsikūnijęs į žmogų!
Kas veikti gamtai pragaro gelmėj,
Jei suteiktas yra šėtono sielai
Toks dangiškas paveikslas? Kam knyga,

Nelengvas smūgis; bet jei maža to,
Jei sielvartai nemėgsta niekad vaikščiot
Pavieniui ir sau ieško palydovų, –
Kodėl, šią liūdną žinią skelbdama,
Nepranešei, jog netekau aš tėvo
Ar motinos, ar abiejų drauge?
Tai būtų man ne taip sunku pakelti.
Bet po mirties Tebaldo pasakyt
„Romeo ištremtas“, – o ne, tai reiškia,
Jog motina ir tėvas, ir Tebaldas,
Romeo ir Džuljeta – mes visi,
Visi, visi mes esam nužudyti.
„Romeo ištremtas!“ O, šitam žody –
Mirties bedugnė... Galios jo piktos
Jokia žmogaus jėga neišmatuos. –
Ką veikia šiuo metu tėvai manieji?

AUKLĖ

Jie prie Tebaldo ašaras vis lieja.
Gal norite pas juos? Nuvesiu tuoj.

DŽULJETA

Tegu parauda jie ties nukautuoju;
O aš Romeo liūdnąjį rytojų
Apverksiu. Aukle, pasiimk virves, –
Jos pas mane Romeo neatves.
O, vargšės virvės, kam apvylė jus
Taip lygiai, kaip ir mano troškimus?
Dabar turėsi tu, vešli jaunyste,
Kaip gyvnašlė, vienvėje nuvysti... –
Eikše. Skubu vestuvių patalan:
Lai atima mirtis skaistybę man!

AUKLĖ

Kol kas į savo kambarį keliaukit.
Aprimkite; žinau aš, kur Romeo:
Jį priglaudė Lorencas savo celėj;
Pas jį nubėgsiu. Laukit jo nakčia.

DŽULJETA

Štai žiedas jam! Tegū bent valandėlei
Sudie man pasakyt ateina čia.

Abi išeina

III scena

Fra Lorenzo celė

Jeina fra Lorencas ir Romeo

FRA LORENCAS

Romeo, eik čionai, eik šen, baikštuoli.
Tave įsimylėjo liūdesys,
Tu su nelaimėm sužieduotas.

ROMEO

Tėve,

Kas naujo? Koks sprendimas kunigaikščio?
Koksai dar nepažįstamas man skausmas
Panūdo aplankyti mane?

FRA LORENCAS

Sūnau,

Su sielvartu per daug tu bičiuliauji;
Aš atnešu tau hercogo sprendimą.

ROMEO

Tikiuos, už mirtį jis nebus baisėnis?

FRA LORENCAS

O, mūsų kunigaikščio ištarmė
Nėra tokia žiauri; tu liksi gyvas,
Bet būsi ištremtas.

ROMEO Kaip! Man – tremtis?

Pasigailėk, sakyk verčiau: „Tu mirsi!“
Mirties veidan ramiai aš pažiūrėsiu,
Bet ištrėmimas... Ne, to nesakyk!

FRA LORENCAS

Turi apleist Veroną. Būk kantrus.
Platus ir didelis yra pasaulis.

ROMEO

Ne, nėra pasaulio už Veronos sienų,
Yra tik kančios, pragaras, tamsa.
Apleist šį miestą ar apleist pasaulį –
Vienodai reiškia: mirti. Ištrėmimas –
Gyva mirtis; vadindamas ją taip,
Tu, išgalandęs kirvį paausnotą,
Šypsodamasis galvą man kerti.

FRA LORENCAS

O nedėkingas, paikas sutvėrime!
O nusidėjėli! Už savo darbą
Tu mirt pagal įstatymą turėtum,
Bet kunigaikštis užjautė tave
Ir, teisųjį įstatymą atmetęs,
Nusprendė tau pakeisti mirtį juoda
Ištrėmimu. Kokia didi malonė!

ROMEO

Tai smūgis – ne malonė! Kur Džuljeta,
Ten rojus. Šuo, katė, maža pelytė,
Kiekvienas žemės gyvis niekingiausias
Gyvena rojui, gali ją regėt,
Tik ne Romeo. Net maitėdės musės
Daugiau negu Romeo turi teisių
Ir pagerbtos už jį yra daugiau:
Jos gali bent nutūpti ant Džuljetos,
Ant josios rankų baltojo stebuklo,
Ir vogti laimę dievišką slapčia
Nuo angeliškų mylimosios lūpų,
Kurios iš gėdos rausta nuolatos –
Tarytum drovis jų prisilietimo.
Taip, musėm viskas galima, jos laisvos!
Romeo – ištremtas, jam tai užginta,
Jam nevalia – jis turi lėkt svetur!..
Ir tu man dar sakai, kad ištrėmimas –
Tai ne mirtis? Nejaugi neradai
Kokių nuodų ar budeliško peilio,
Jei nutarei atimti man gyvybę
Pačia baisiausia iš visų mirčių –
Ištrėmimu? O, šitą žodį, tėve,
Kartoja pasmerktieji pragare,
Ir aimanos jį lydi... Kaip galėjai
Tu, dievo tarnas ir nuodėmklausys,
Globėjas mano dvasiškas ir draugas,
Man sviesti tokį žodį: „ištrėmimas“?

FRA LORENCAS

Klausyk, įsimylėjęs tu beproti...

ROMEO

Tik apie ištrėmimą nekalbėk!

FRA LORENCAS

Kaip ginklą nuo visų kančių, aš duosiu
Tau saldų filosofijos balzamą,
Kursai ištrėmime tave paguos.

ROMEO

Tu apie ištrėmimą vėl?.. Negali
Man filosofija sukurt Džuljetos,
Pajudinti miestą ar atšaukti ūmai
Sprendimą kunigaikščio. Ji bejėgė,
Tegu jinai pasikaria! Nutilk.

FRA LORENCAS

Kaip aš matau, kurti yra bepročiai.

ROMEO

O sveikapročiai, kaip matai, akli.

FRA LORENCAS

Aptarkim tavo reikalus.

ROMEO

Kam nori

Kalbėti apie tai, ko nejauti?

Jei būtumei tu jaunas kaip ir aš,

Jei būtumei prieš valandą tiktai

Su mylima Džuljeta susituokęs

Ir, jei nukovęs dvikovoj Tebaldą,

Kaip aš turėtum plyštančia širdim

Keliauti ištrėmiman, – tąsyk tu

Galėtumei kalbėti, rautis plaukus,

Po aslą raičiotis kaip aš dabar

Ir rinktis vietą kapui būsimajam.

Beldimas į duris

FRA LORENCAS

Kažin kas beldžias. Kelkis, pasislėpk.

ROMEO

Ne. Mano didis sielvartas kaip rūkas

Užstos mane nuo ieškančių akių.

Beldimasis

FRA LORENCAS

Girdi, kaip baladojas? – Kas tenai? –

Romeo, pasislėpk, tavo suims. –

Palaukit truputėlį! – Atsikelki.

Beldimasis

Bėk mano maldyklėlėn. – Tuoju einu! –

O Viešpatie, koks nekantruolis ten! –

Tuojau, tuojau.

Beldimasis

Kas beldžiasi taip baisiai?

Ko norite? Kas jūs tokie, iš kur?

AUKLĖ (*už scenos*)

Įleiskite – ir viską sužinosit,

Mane Džuljeta siuntė.

FRA LORENCAS

Mielas svečias.

Jeina Auklė

AUKLĖ

Vienuoli šventas, ak vienuoli šventas,
Sakyk man, kur, o kur, sakyk, Romeo,
Manos sinjoros vyras?

FRA LORENCAS   Guli asloj,
Nuo ašarų karčiųjų pasigėręs.

AUKLĖ

O, lygiai, lygiai taip, kaip ir jinai,
Panelė mano!

FRA LORENCAS   Sielų giminystė!
Nelemtas sutapimas!

AUKLĖ   Lygiai taip
Ji guli ant grindų ir verkia, verkia... –
Na, kelkitės, jūs – vyras; atsistokit.
Vardan Džuljetos, kelkitės, prašau.
Kam taip giliai į neviltį nugrimzdot?

ROMEO

O, aukle!..

AUKLĖ   Ak sinjore! Ak sinjore!
Mus nuo vargų išgydo tik mirtis.

ROMEO

Kalbi apie Džuljeta? Kaip ji laikos?
Galbūt jinai galvoja, kad esu
Aš senas, užkietėjęs žmogžudys,
Jei sutepiau jaunystės mūsų laimę
Jos giminės krauju? Kur ji? Ką veikia?
Ką sako ji, slapta žmona manoji,
Apie sugriautą mūsų meilę?

AUKLĖ   Nieko

Ji nešneka, tik verkia, verkia vis;
Čia lovon krinta, čia staiga pašoka,
Tebaldą šaukdama arba Romeo,
Ir krinta vėl...

ROMEO   Romeo! Šitas vardas
Ją užmuša lyg griaudžianti patranka,
Kaip užmušė ranka ši nelaba
Jos giminaitį. – O, nurodyk, tėve,
Man tą prakeiktą kūno dalelytę,

Kur glūdi mano vardas, ir tuoj pat
Gėdingą jo buveinę sunaikinsiu.
(*Išsitraukia kardą*)

FRA LORENCAS

Valdyk, sūnau, įšėlusias rankas!
Ar vyras tu? Nors povyza tavoji
Byloja man, kad vyrą aš matau,
Bet ašaroji tu kaip moteriškė
Ir siautėji tartum žvėris laukinis.
Tu – moteries ir vyro apjuoka,
Žvėris klaikus pavidalu žmogaus!
Stebiuos; nebūčiau niekad patikėjęs –
Prisiekiu savo ordinu šventuoju, –
Kad šitoks silpnadvasis tu esi.
Tu nužudei Tebaldą? Kam gi reikia
Podraug save žudyti, savo žmoną,
Kuri vien tavimi tiktai alsuoja,
Ir prakeikimą užsitraukti? Kam
Maištauti prieš gyvybę, žemę, dangų,
Jei žemė ir gyvybė, ir dangus
Nedalomi gyvena tavyje
Ir jeigu tu, nustodamas jų vieno,
Visų trijų nustosi? Gėda tau!
Tu dergi savo grožį, meilę, protą;
Tu visko pertekęs, bet lyg šykštuolis
Naudojiesi blogai savu turtu,
Nesidžiaugi grožiu, protu ir meile.
Tavasis kūnas – tai lėlė vaškinė,
Nes vyriška drąsa nepuošia jo.
Skaisčioji tavo meilė – apgavystė,
Nes kėsini esi nužudyti tą,
Kurią mylėt žadėjai. Tavo protas,
Žavingo kūno, meilės pažiba,
Per kaltę nevalyvos prigimties
Įkaito ir užsidegė ūmai
Lyg parako dėžė žioplam kareiviui
Ir drasko štai į gabalus tave.
Pakilk, žmogau! Gyva tava Džuljeta,
Dėlei kurios ką tik žudeis: tai laimė!
Tave norėjo nužudyt Tebaldas, –
Tebaldą tu nukovei: laimė vėl!
Įstatymas, grūmojęs tau mirtim,
Ją pakeitė ištrėmimu kaip draugas:
Vėl laimė, vėl! It iš gausybės rago
Tau pilasi malonės ant galvos,
Ir spindinti sėkmė tave globoja,
Bet lyg šiurkšti, abuoja mergina
Putiesi tu prieš meilę ir likimą.
O, saugokis! Tai kelias pavojingas.

[...]

PENKTAS VEIKSMAS

I scena

*Mantuja. Gatvė
Jeina Romeo*

ROMEO

Jei pažadais sapnų galiu tikėt,
Jie man nelauktą laimę pranašauja.
Amūras sėdi linksmas savo soste;
Kažin kokia galia nepaprasta
Mane pripildo džiaugsmo – ir lengvai
Nešioja viršum žemės visą dieną.
Aš sapnavau, kad mano mylimoji
Atėjo pas mane, bet aš buvau
Negyvas... (Iš tiesų, koks keistas sapnas!)
Ir aš jutau, kaip savo bučiniiais
Ji man į lūpas įkvėpė gyvybę,
Ir atgijau aš, ir tapau karalium.
Kokia yra puiki tikroji meilė,
Jei vien tik jos šešėlis toks gairus!

Jeina Baldasaras

A, Baldasaras! Kas girdėt Veronoj?
Ar neturi laiškų man iš vienuolio?
Kaip mano tėvas? Sveikas? Kaip žmona?
Greičiau sakyk, kaip laikosi Džuljeta?
Kas gali bloga būt, jei gera jai?

BALDASARAS

Taip, gera jai – ir bloga būt negali.
Ji miega Kapulečių rūsyje,
O siela jos su angelais skrajoja.
Patsai mačiau aš, kaip nuleido ją
Į prosenių buveinę požeminę,
Ir jums tatai pranešti atskubėjau.
O, dovanokit už blogas naujienas;
Aš pareigą tik savo atlikau.

ROMEO

Ką tu sakai? Prakeiktas būk, likime!
Tu juk žinai, kur gyvenu: nubėk,
Man rašalo ir popieriaus atnešk
Ir arklius pasamdyk. Nakčia išvykštam.

BALDASARAS

Nurimkite, sinjore, – jūs išbalęs;
Paklaikęs jūų žvilgsnis bėdą lemia.

ROMEO

O, nieko panašaus, tu klysti. Eik,
Daryk, kas įsakyta. Ar laiškų
Neatsiuntė vienuolis?

BALDASARAS   Ne, sinjore.

ROMEO

Tiek to. Greičiau man arklius nusamdyk.
Keliauk. Aš ateinu už valandėlės.

Baldasaras išeina

Šią naktį būsime drauge, Džuljeta!
Reik apgalvoti, kaip tai padaryt.
Nelaime, o, kokia tu išradinga!
[...]

Iš anglų kalbos vertė Aleksys Churginas

Viljamas Šekspyras, *Dramos, sonetai*, Vilnius: Vaga, 1986, p. 221–233, 243–248, 258–271, 303–304.